16.03.2026 r.

NFZ-BP.5202.6.2026
2026.123441.BAST
I. B.

Decyzja nr 7/2026/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach", w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2025 r. poz. 1480, z późn.zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców", po rozpatrzeniu wniosku Pani I. B. o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu,

uznaję za prawidłowe stanowisko zawarte we wniosku, zgodnie z którym za zleceniobiorcę studenta, który nie przekroczył 26 roku życia, nie należy odprowadzać składek na ubezpieczenie zdrowotne, o ile nie podlega on ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca w rozumieniu art. 8 ust 11 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2026 r., poz. 199).

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 16 lutego 2026 r. Pani I. B. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą: P., zwana dalej „Wnioskodawczyni", wystąpiła do Lubuskiego Oddziału Narodowego Fundusz Zdrowia (data wpływu: 18 lutego 2026 r.) z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w sprawie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu zawartej umowy zlecenia z 26 letnim synem, będącym studentem. W dniu 20 lutego 2026 r. dyrektor Lubuskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia przekazał wniosek wraz z załącznikami, zgodnie z właściwością rzeczową do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia (zwany dalej „Prezesem NFZ"). Z uwagi

na braki fiskalne wniosku, Prezes NFZ wezwał Wnioskodawczynię do ich uzupełnienia, w terminie 7 dni od dnia odebrania pisma, pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia. Wezwanie zostało odebrane przez Wnioskodawczynię w dniu 27 lutego 2026 r. a braki wniosku zostały uzupełnione w powyżej zakreślonym terminie (tj. w dniu 2 marca 2026 r.).

Opisując stan faktyczny Wnioskodawczyni wskazała, że w dniu 5 stycznia 2026 r., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zawarła umowę zlecenia z synem (22 lata). Syn jest studentem studiów pierwszego stopnia. Wnioskodawczyni pozostaje z synem we wspólnym gospodarstwie domowym, jednak syn utrzymuje się samodzielnie z otrzymywanego stypendium. Praca wykonywana jest na podstawie umowy zlecenia i ma charakter doraźny i realizowana jest wyłącznie w miarę potrzeb, np. z powodu gorszego samopoczucia Wnioskodawczyni lub w okresie spiętrzenia się prac. Wynagrodzenie wypłacane będzie przelewem na rachunek bankowy syna, a faktyczny czas pracy będzie dokumentowany każdorazowo w ewidencji godzin.

Do wniosku została załączona decyzja nr 61 Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oddział w Gdańsku (zwany dalej „ZUS") z dnia 9 lutego 2026 r., w której odmówiono Wnioskodawczyni wydania interpretacji indywidualnej w przedmiocie dotyczącym rozstrzygnięcia czy syn dla celów ubezpieczeń społecznych będzie traktowany jako osoba współpracująca czy jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że „W ramach niniejszego trybu nie podlegają interpretacji definicje ustawowe, w tym art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych", który dotyczy osoby współpracującej. Jednocześnie ZUS wskazał, że Wnioskodawczyni winna wystąpić z zapytaniem dotyczącym statusu jej syna do właściwej terytorialnie jednostki organizacyjnej Zakładu, jako kompetentnej do rozstrzygania tego typu zagadnień.

W związku z przedstawionym stanem faktycznym Wnioskodawczyni postawiła pytanie:

- Czy w opisanym stanie faktycznym, przy zatrudnieniu syna-studenta na podstawie umowy zlecenia, ma ona obowiązek naliczać i odprowadzać składkę na ubezpieczenie zdrowotne?

Zdaniem Wnioskodawcy w tak przedstawionym stanie faktycznym nie należy odprowadzać składek na ubezpieczeni zdrowotne, bowiem jej syn powinien zostać potraktowany jako zleceniobiorca a nie jako osoba współpracująca, o której mowa w art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2026, poz. 199), zwana dalej „ustawą o sus". Skoro – zdaniem Wnioskodawczyni – syn nie podlega ubezpieczeniom

społecznym z tego tytułu, to na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o świadczeniach, nie powstaje wobec niego również obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje. Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca, we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku. Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 Prawa przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne. Wydawanie interpretacji indywidualnych w zakresie składek należy do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 83d ustawy o sus oraz na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90)

W ocenie Prezesa NFZ stanowisko zawarte we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, w zakresie niepodlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, jest prawidłowe o ile syn Wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach „obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają <u>osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są</u> osobami wykonującymi pracę na podstawie

umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia lub osobami z nimi współpracującymi". Jak wynika zatem z przywołanego powyżej przepisu ustawy o świadczeniach, obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu pozostawania w stosunku zlecenia, determinuje uprzednie ustalenie, że dana osoba spełnia warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym lub ubezpieczeniem społecznym rolników, w rozumieniu ustawy o sus. W pierwszej kolejności ustalić zatem należy, czy w zaistniałym stanie faktycznym syn Wnioskodawczyni podlega ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy zlecenia. Przy udzieleniu odpowiedzi w powyższej materii wyjść należy od art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o sus. Zgodnie z jego treścią: „Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4". Z kolei zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy o sus: „ Osoby określone w ust. 1 pkt 4 nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli są uczniami szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat.". Zestawienie powyżej przywołanych przepisów prawa prowadzi do wniosku, że zleceniobiorcy, którzy posiadają status ucznia do 26 roku życia nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu.

Natomiast w zaistniałym stanie faktycznym pojawił się jeszcze jeden element, który dla potrzeb sprawy niniejszej ma istotne znaczenie. Mianowicie Wnioskodawczyni podpisała, związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą umowę zlecenia ze swoim synem studentem, który w ramach tej umowy jest zobowiązany do doraźnej pomocy przy prowadzonej przez nią działalności. Z kolei zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt lit. c ustawy o świadczeniach: „Obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają: osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są: osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.) lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników".

Pojęcie „osoby współpracującej" zostało zdefiniowane w art. 8 ust. 11 ustawy o sus. Zgodnie z tym przepisem: za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą,

uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności.

W doktrynie przyjmuje się zgodnie, że „ dla stwierdzenia, czy dana osoba posiada status osoby współpracującej z osobą prowadzącą działalność pozarolniczą, zaistnieć łącznie następujące okoliczności:

- osoba ta współpracuje z osobą prowadzącą działalność pozarolniczą przy prowadzeniu tej działalności,
- należy do kręgu osób najbliższych dla osoby prowadzącej działalność pozarolniczą tzn. jest jej małżonkiem, dzieckiem własnym, dzieckiem drugiego małżonka, dzieckiem przysposobionym, rodzicem, macochą, ojczymem lub osobą ją przysposabiającą;
- pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą prowadzącą działalność pozarolniczą."

„ (…) Wspomniana współpraca powinna charakteryzować się ciągłością i zorganizowaniem. Zaangażowanie we współpracę przy prowadzeniu działalności pozarolniczej winno być tym samym trwałe (systematyczne) i powinno mieć znaczący wpływ na tę działalność . Jeżeli zatem pomoc przy prowadzeniu działalności pozarolniczej nie jest stała oraz nie wiąże się z dużym nakładem pracy, lecz jest okazjonalna i wykonywana w ramach pomocy rodzinnej, to nie ma podstaw do uznania, że spełniony został wymóg współpracy. (vide: Pietraszewska-Macheta Agnieszka (red.), Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Komentarz, wyd. IV Opublikowano: WKP 2023).

Zaznaczyć należy, że ocena, czy w konkretnym przypadku pomoc świadczona przedsiębiorcy przez osobę bliską ma charakter współpracy, o której mowa w omawianym tu przepisie, wymaga uprzednich indywidualnych ustaleń faktycznych co do charakteru i rodzaju podejmowanych przez nią czynności. Należy natomiast zauważyć, iż po pierwsze: w ramach przedmiotowego postępowania organ nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie stanu faktycznego wskazanego we wniosku o udzielenie interpretacji. Po drugie i co najważniejsze: podkreślić należy, <u>że warunkiem objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osoby współpracującej z osobą prowadzącą działalność pozarolniczą jest podleganie przez nią z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu.</u> Priorytetowe znaczenie ma zatem ustalenie czy w przedstawionym stanie faktycznym syn Wnioskodawczyni podlega, czy też nie podlega ubezpieczeniu społecznemu, jako osoba współpracująca. W świetle bowiem

powyżej przywołanych przepisów prawa, obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu posiadania statusu osoby współpracującej z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, podlegają jedynie te osoby, które z tego tytułu spełniają warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym. Tym samym jeżeli dana osoba spełnia warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym z w/w tytułu, to podlega również z tego tytułu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W tym przypadku zatem podleganie obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu ma charakter wtórny, wobec podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tego tytułu. Z kolei rozstrzygnięcie tej kwestii (tu: podleganie z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu) nie leży w gestii Prezesa NFZ a ZUS, o czym zresztą sam ZUS nadmienił w wydanej przez siebie decyzji nr 61 załączonej przez Wnioskodawczynię przy wniosku inicjującym niniejsze postępowanie. Zgodnie bowiem z art. 68 ust. 1 lit. a) ustawy o sus: do zakresu działania ZUS należy między innymi stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych.

W konsekwencji, mając na uwadze fakt, że kwestie rozstrzygania o ubezpieczeniu społecznym nie leżą w sferze uprawnień Prezesa NFZ, stanowisko Wnioskodawczyni, zgodnie z którym za zleceniobiorcę studenta, który nie przekroczył 26 roku życia, nie należy odprowadzać składek na ubezpieczenie zdrowotne, należy uznać za prawidłowe tylko o tyle, o ile nie podlega on ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca w rozumieniu art. 8 ust 11 ustawy o sus. Innymi słowy rzecz ujmując, stanowisko zaprezentowane przez Wnioskodawczynię we wniosku jest prawidłowe, o ile ZUS rozstrzygnął w stosunku do Wnioskodawczyni, że jej syn w taka zaistniałym stanie faktycznymi nie podlega ubezpieczeniu społecznemu jako osoba współpracująca.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało postanowić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2024 poz. 572), zwanej dalej: „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, albo

2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego

Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo

3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 143), zwanej dalej p.p.s.a. prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 214, art. 219 p.p.s.a. oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.